

De skenande elpriserna fortsätter att sätta hård press på både hushåll och företag. Med elpriser mångfaldigt högre än normalt blev frågan om elprisstöd, kompensation och högkostnadsskydd heta under valet i höstas. Hushållen i elområden med genomsnittspriser som överstiger det nationella referenspriset på 75 öre per kilowatt-timme får nu ersättning för den överskjutande delen av kostnaden. Totalt handlar det om 4,3 miljoner hushåll, men endast hushåll i södra halvan av Sverige uppfyller kraven för ersättning.

Elstödet

En bra affär – för staten

Hur är elstödet utformat?

Stödet är baserat på ett nationellt referensvärde på 75 öre per kilowattimme och hur mycket det genomsnittliga elpriset under perioden oktober 2021 till september 2022 översteg det nationella referensvärdet. I elområdena 3 och 4 (nästan hela Dalarna och söderut) var elpriserna i genomsnitt högre än 75 öre per kilowattimme och därför kommer man få stödet där. I elområdena 1 och 2 var priset mycket lägre under fjolåret, varför man inte kommer få något stöd. I elområde 3 var genomsnittspriset 125 öre per kilowattimme och i elområde 4 hela 154 öre per kilowattimme (i elområdena 1 och 2 var genomsnittspriserna 43 respektive 46 öre).

Hur mycket pengar rör det sig om?

Totalt handlar det om 4,3 miljoner hushåll i södra Sverige som får elstöd. Mellanskillnaden från det nationella referenspriset på 75 öre per kilowattimme till 125 öre per kilowattimme respektive 154 öre per kilowattimme är stödet man kan få. För exempelvis ett hushåll i elområde 3 blir det 50 öre per kilowattimme i stöd. En villa med en årsförbrukning på 20 000 kilowattimmar kan alltså få 10 000 kronor i stöd.

Skattebetalarnas chefekonom Erik Bengtzboe förklarar olika skatter och närliggande ämnen.

Erik Bengtzboe
chefekonom
Skattebetalarnas Förening

Vem får ta del av stödet?

Alla hushåll i elområde 3 och 4 kommer få ta del av stödet, eftersom genomsnittspriset där överstigit det nationella referenspriset. Utbetalningen sker automatiskt via Försäkringskassan och skulle enligt plan börja betalas ut i februari. Det handlar alltså inte om något stöd man ansöker om, eller kan låta bli att söka.

Var kommer pengarna ifrån?

Stödet kommer från de så kallade flaskhalsintäkterna som kommer in till statliga Svenska kraftnät när prisskillnad uppstår då el ska överföras mellan de olika elområdena. När el produceras i ett elområde där priset är lägre men sedan säljs i ett där det är högre uppstår den mellanskillnaden. Tanken är att dessa flaskhalsintäkter ska investeras i kraftnätet för att bygga bort flaskhalsar och minimera överföringskostnader i framtiden. I normalfallet betyder det intäkter på en eller ett par miljarder årligen. Men år 2022 är intäkterna prognostiserade till nästan 100 miljarder kronor till följd av de höga elpriserna. Dessa har Svenska kraftnät använt för att sänka avgifter under året, men cirka 55 miljarder finns avsatt för stöd till elkunderna. Det handlar alltså inte om skattepengar, utan om avgifter som elkunder, framför allt i södra Sverige, har betalat in via sin elräkning under perioden.

Höga elpriser en bra affär för staten

De höga elpriserna gräver djupa hål i plånböckerna för både hushåll och företag, men för staten kan de bli en god affär. Det är nämligen inte bara flaskhalsintäkterna till Svenska kraftnät som ökar kraftigt när priserna skjuter i höjden. Även statens momsintäkter ökar i takt med de höga elpriserna och just momsintäkterna på el har ökat med över 50 procent sedan 2020. Dessutom borgar höga elpriser för rekordvinster för statliga Vattenfall.

Fler elstöd redan utbetalda och ytterligare fler på väg

Redan förra vintern införde den tidigare regeringen en elpriskompensation på mellan 300 och 6 000 kronor för de höga elpriserna från december 2021 till februari 2022. Det stödet förlängdes sedan till mars för elkunder i södra Sverige som fortsatte drabbas av höga priser under våren. När det nu aktuella elstödet presenterades före jul var regeringen tydliga med att det rörde sig om ett engångsstöd. Men redan efter årsskiftet började man titta på ytterligare ett stöd för även denna vintern och Svenska kraftnät fick i uppdrag av regeringen att ta fram ett liknande elstöd för vintermånaderna 2022, då elpriserna varit så höga att de skulle berättiga till stöd även i elområdena 1 och 2. Samtidigt har man jobbat vidare med ett särskilt elstöd för företag som också likt hushållen drabbats hårt av de höga priserna. Fortsatta diskussioner om stöd och kompensationer är med andra ord troliga att vänta, så länge elpriserna förblir höga.